

Kristiansand Dyrepark AS
Dyreparkveien 1
4636 KRISTIANSAND S

Att.:

Saksbehandler: Ronny Angel Løvstad,
Vår ref.: 25/4385-9
Deres ref.:
Dato: 14.08.2025

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av Kristiansand Dyrepark AS. Tilsynet ble gjennomført som stedlig befaringsmøte den 10. juni 2025 med digitalt åpningsmøte den 5. juni 2025 og sluttmøte 13. juni 2025 via Microsoft Teams.

Vårt revisjonslag bestod av Ronny A. Løvstad (tilsynsleder) og Trond Østerås (medrevisor)

Fra virksomheten deltok Arne-Kristian Dalen (leder aktiviteter), Espen Jokumsen (leder teknisk vedlikehold) og Ingrid Widerøe (verneombud).

Tema for tilsynet var:

- Kompetansekrav og opplæring av personell
- Instruks for driftspersonell
- Kontroll og vedlikehold av innretningene
- Beredskap
- Hendelsesrapportering
- Årlige tekniske kontroller av innretningene

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Virksomheten har flere systemer på plass for å styre sikkerheten i virksomheten. Det var en god sikkerhetskultur internt, og basert på observasjoner i parken gis det inntrykk av at de ansatte tar sikkerheten for gjestene på alvor. Det ble identifisert områder som krever forbedring knyttet til drift, kontroll og vedlikehold, og kontroll på risikoer forbundet med driften.

Vi har mottatt virksomhetens uttalelse på vedtak 5 i utkast til tilsynsrapport, med en ny rutine for årlig uavhengig teknisk kontroll. Vi anser innsendt dokumentasjon som tilstrekkelig, og anser derfor avviket som lukket.

Tilsynsrapporten inneholder fire vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om risikovurderinger

Vi har fattet følgende vedtak:

Kristiansand dyrepark AS må oppdatere sin risikovurdering slik at den dekker hele driften av fornøylesinnretningene.

Oppdatert risikovurdering må sendes til oss innen **1. oktober 2025**.

Hva regelverket sier

Tivoliforskriftens § 2-11 tredje ledd bokstav c krever at sikkerhetsstyringssystemet skal beskrive hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres. Avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene, jf. tivoliforskriften § 2-12.

Hva vi fant under tilsynet

- Trefall og vegetasjon ble ikke risikovurdert
- Fare for trefall på jungelboba var ikke vurdert
- Risikovurderingen som er utført for fornøylesinnretningene har for få farer
- Det manglet en rutine for å ha med avvik som grunnlag for regelmessig oppdatering av risikovurdering
- Det finnes ikke en rutine for å jobbe inn avvik og observasjoner fra tredjepartskontroller

Vår vurdering

Dere må dokumentere hvem som har det overordnede ansvaret for risikovurderinger for driften av virksomheten, ha klare rutiner for hvordan dere følger opp eventuelle tiltak, og for hvem som er ansvarlig for å følge opp at tiltakene er gjennomført. Dere må også ha rutiner for å fortløpende oppdatere risikovurderingen med nye kritiske risikoforhold som oppdages. Avvik skal være en del av grunnlaget for risikovurderingene. Dere har hatt tekniske og driftsmessige avvik som skulle vært tatt med i arbeidet med oppdatering av risikovurdering.

At dere har en ufullstendig risikovurdering og mangler i rutinene for hvordan jevnlig risikovurderinger og de tilhørende handlingsplanene skal gjennomføres, anser vi som avvik fra tivoliforskriftens § 2-11 tredje ledd bokstav c og § 2-12.

2. Vedtak om bemanningskrav

Vi har fattet følgende vedtak:

Kristiansand Dyrepark AS skal dokumentere kriterier som klargjør når innretninger som reli safari (innretningsnummer 0975), slippet tog (innretningsnummer 0915), kaffekoppen (innretningsnummer 215) og kardemommekarusellen kan drives av personell under 18 år.

Kriterier for å tillate at personell under 18 år kan operere innretninger må sendes til oss innen **1.oktober 2025**.

Hva regelverket sier

Tivoliforskriftens § 3-2 krever at fornøyelsesinnretningen skal ha kvalifisert driftspersonell i tilstrekkelig antall til stede. Driftspersonalet skal være over 18 år. For enkle fornøyelsesinnretninger, eller enkle oppgaver i forbindelse med driften skal driftspersonellet være over 16 år.

Tivoliforskriftens § 3-3 sier at driftspersonellet skal sikre at fornøyelsesinnretningene skal drives, kontrolleres og vedlikeholdes på en sikker måte.

Hva vi fant under tilsynet

- Personell under 18 år driver fornøyelsesinnretninger.

Vår vurdering

Virksomheten kunne ikke legge frem dokumentasjon på at det har blitt gjort en vurdering av hva som skal til for at en fornøyelsesinnretning anses som enkel hos dere. Praksisen med å anse en innretning som enkel har utviklet seg over flere år. Forskrift om fornøyelsesinnretninger i tivoli og fornøyelsesparker¹ fra 2011, som er opphevet, inneholder mer spesifikke regler og krav til hva som anses for en enkel innretning. I tillegg til alderskravene i tivoliforskriften, kan manualene for den spesifikke innretningen, i kombinasjon med standardene disse innretningene er konstruert og bygget etter, også ha krav til alder for driftspersonale. Alle disse forholdene må vurderes før man kan beslutte at en innretning kan opereres av ansatte under 18 år.

Fordi det var et uklart opplæringsløp, kombinert med mangelfull beskrivelse av hvorfor det tillates driftspersonell under 18 år på innretningene nevnt i vedtaket, anser vi at det foreligger et avvik fra forskriftens § 3-2 og § 3-3.

3. Vedtak om kompetansekrav og opplæring

Vi har fattet følgende vedtak:

Kristiansand Dyrepark AS må lage en beskrivelse av kompetanse og opplæringsplan som dekker rollene som har oppgaver knyttet til sikkerheten på fornøyelsesinnretningene.

En kort beskrivelse på overskriftsnivå av kompetanse og opplæringsplanen må sendes inn til oss innen **1.oktober 2025**.

¹ <https://lovdata.no/dokument/SFO/forskrift/2011-12-20-1496>

Hva regelverket sier

Tivoliforskriftens § 2-11 e) krever at dere skal beskrive kompetanse- og opplæringskrav for personellet. Kravene skal sikre at driftspersonellet kan sørge for at fornøyelsesinnretningen drives, kontrolleres og vedlikeholdes på en sikker måte, jf. tivoliforskriften § 3-3.

Hva vi fant under tilsynet

- Noe opplæring var papirbasert, og noe foregikk i Monotree
- Det var ikke dokumentert planer for opplæring av vedlikeholdspersonell
- Det var forskjellig opplæringsløp for de som skal drive innretningen, og de som skal kontrollere og vedlikeholde
- Manglende beskrivelse av hvilken opplæring som kreves, og hvordan den gjennomføres internt

Vår vurdering

Virksomheten skal ha oversikt over alle oppgaver som krever opplæring og forutsetninger for å kunne utføre oppgavene. Regelverket krever at driftspersonellet skal drive, kontrollere og vedlikeholde innretningene på en sikker måte. I tillegg vil manualer fra leverandører også gi føringer for personell som skal drive, kontrollere og vedlikeholde en innretning. Dere hadde en oversikt over kompetanse og opplæring for de som skulle drive innretningene, men på kontroll og vedlikeholdssiden var det ikke tydelig hvilke krav som gjaldt for de ansatte. Det var to forskjellige opplæringsløp for de som skal drive, eller kontrollere og vedlikeholde innretningen.

Det at det manglet en komplett oversikt over opplærings- og kompetansekrav for deres personell, anser vi som et avvik fra tivoliforskriftens § 2-11 e).

4. Vedtak om kontroll og vedlikehold

Vi har fattet følgende vedtak:

Kristiansand Dyrepark AS må etablere en rutine for kontroll og vedlikehold som tar inn driftsmessige avvik og funn fra årlige tekniske uavhengige inspeksjoner.

Rutinen må sendes til oss innen **1. oktober 2025**.

Hva regelverket sier

Tivoliforskriftens § 3-5 sier at virksomheten skal ha rutiner for kontroller og vedlikehold av fornøyelsesinnretningen.

Dersom det finnes beskrivelse av kontroller og vedlikehold fra produsenten/leverandøren skal disse beskrivelsene følges. Ut over dette skal dere kontinuerlig vurdere om det er behov for ytterligere kontroller og vedlikehold, eventuelt reduksjon av intervallet for hva produsenten/leverandøren har beskrevet.

Dersom det ikke finnes beskrivelse av kontroll og vedlikehold fra leverandøren, skal det gjøres daglige, ukentlig og årlige kontroller. Minst hvert femte år skal det utføres en hovedrevisjon.

Kontroller og vedlikehold skal gjøres av kvalifisert personell og legges opp slik det forebygger ulykker og alvorlige hendelser.

Hva vi fant under tilsynet

- Observasjoner og avvik fra årlige tekniske rapporter er bare delvis lagt inn i systemet
- Fotplate med forankringsbolter på Nilen var gjengrodd og sterkt korrodert
- Det er gjort utbedring på fundamenter og søyler under vann på Nilen
- Fotplater var nedgrodd på jungelboba
- Fundamentering og fotplater til drivstasjon på jungelboba var under vegetasjon
- Det var mye vegetasjon langs opptrekkstrasé på jungelboba
- Tilbakerutslutningssperre på jungelboba var skadet
- Årlig teknisk uavhengig kontroll avdekket avvik og observasjoner virksomheten selv skulle ha funnet i sine kontroller av innretningene
- Det er uklart hvor mange spesifiserte tiltak som var utbedret innen oppstart 2025
- Nagler på Nilen manglet enkelte steder i banen

Vår vurdering

Under tilsynet ble det avdekket at dere mangler rutiner for å innarbeide nye punkter i sjekklister for kontroller. Det interne avviksskjemaet brukes til å registrere typiske jobber knyttet til utbedring av feil eller skader, men disse punktene legges ikke til i sjekklister for fremtidige kontroller og vedlikehold.

Dere hadde gjort inspeksjoner og utbedringer av søyler for Nilen som sto under vann. Enkelte andre steder var det gjort inspeksjon i søylefot langs trasé.

Flere observasjoner og avvik fra de årlige uavhengige tekniske kontrollene var ikke innarbeidet i deres egne sjekklister. For at virksomheten skal ha tilstrekkelig kontroll på risikoer i forbindelse med driften av fornøylesinnretningen, bør sjekklister for kontroller oppdateres på bakgrunn av funn fra de årlige uavhengige tekniske kontrollene og andre kontroller dere gjør. At dette ikke er gjort, indikerer en mangel på tilstrekkelig kontroll og vedlikehold, noe som er i strid med forskriftens § 3-5.

Årlige uavhengige tekniske kontroller skal ikke erstatte virksomhetens ansvar for kontinuerlig kontroll og vedlikehold. Funn av observasjoner og avvik må vurderes for å avgjøre om de skal inkluderes i de periodiske kontrollene. Dette inngår som et sentralt ledd i kravet om at kontroll og vedlikeholdsarbeidet skal være lagt opp slik at det forebygges ulykker og alvorlige hendelser.

Siden deres system for kontroller og vedlikehold ikke har tilstrekkelige rutiner for å forebygge ulykker og alvorlige hendelser, anses dette som et avvik fra § 3-5 i tivoliforskriften.

Tilsynsfunn

1. Funn knyttet til årlige uavhengige tekniske kontroller

Hva vi fant under tilsynet:

- Jungelboba har fått samme avvik knyttet til gjerder i 2023, 2024 og 2025 med frist for utbedring april 2026
- Trefall i banen til jungelbob skulle vært utbedret innen juni 2025

- EN 13814 er brukt som standard for inspeksjon for jungelbob. ISO 19202 er ikke brukt som standard
- Det forelå ikke endelig rapport etter utbedringer er gjort med inspeksjonsorganets godkjenning av gjennomførte tiltak
- Rapporter fra årlig teknisk uavhengig kontroll stod fortsatt i godkjenningsnivå B

Hva regelverket sier:

Det følger av tivoliforskriftens § 2-15 virksomheten skal benytte et uavhengig inspeksjonsorgan til en teknisk kontroll av fornøyelsesinnretningen. Videre følger det av fjerde ledd at fremgangsmåten skal følge reglene i den relevante standarden.

EN 13814, del 3, punkt 4.3.2, sier at alle fornøyelsesinnretninger etter standarden EN 13814 krever en visuell inspeksjon, og denne kan suppleres med ikke-destruktiv testing ved behov. Inspeksjonsorganet skal skaffe seg planen for nødvendig testing fra manualen og identifisere sikkerhetsrelaterte komponenter, samt enes med kontrolløren om hvilke elementer som skal inspiseres. Videre skal rapporten etter funksjonelle tester være komplett og tilfredsstillende, og den skal signeres.

Deres uttalelse:

Dere sendte epost den 25. juli 2025 hvor dere skriver «Jeg viser til tilsyn gjennomført 10. juni i Kristiansand Dyrepark AS med tilhørende utkast til rapport (vedlagt) sak 25/4385-7. Ihht punkt 5 er svarfristen på 1. august. Vedlagt følger rutinen som er godkjent og trer i kraft fra i dag. Vi mener denne rutinen svarer på vedtak i punkt 5.»

Det ble sendt inn dokument «Rutine for Årlig Uavhengig Teknisk Kontroll for innretninger i Kristiansand Dyrepark AS».

Vår vurdering

I henhold til § 2-15 i tivoliforskriften skal virksomheten årlig bruke et uavhengig inspeksjonsorgan til teknisk kontroll av fornøyelsesinnretningen. Standarden EN 13814 krever at rapporten for periodisk/årlig inspeksjon skal signeres og utstedes etter tilfredsstillende funksjonstester, og det er virksomhetens ansvar å registrere inspeksjonsrapportene i loggen for fornøyelsesinnretningen og beholde en kopi som del av manualen.

Ved tilsynet ble det avdekket at jungelboba har fått samme avvik knyttet til gjerder i 2023, 2024, og 2025, med frist for utbedring innen april 2026. Videre skulle utbedringer etter trefall i banen til jungelboba vært fullført innen juni 2025. EN 13814 er brukt som standard for inspeksjon, og ikke relevant standard som er ISO 19202. Dette forventer vi at blir rettet opp til neste års inspeksjon.

Det forelå heller ingen endelig rapport etter utbedringer, med inspeksjonsorganets godkjenning av gjennomførte tiltak som standarden EN 13814, del 3, punkt 4.3.2 siste kulepunkt krever.

Dere har etter tilsynet etablert en rutine med ikrafttredelsesdato 25. juli 2025, som har som formål å sikre at alle fornøyelsesinnretninger og vannrutsjebaner gjennomgår en årlig uavhengig kontroll iht. gjeldende standard. I samme dokument er det opplistet hvilke innretninger dere har

og en oversikt over hvilken standard som den spesifikke innretningen skal kontrolleres etter. Det er lagt inn en fremgangsmåte for å bruke den nye rutinen.

Vi konkluderer derfor at det ikke er nødvendig med et eget vedtak om lukking av dette avviket.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

14.08.2025

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Ronny Angel Løvstad
Overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven²) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven³) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova⁴ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

² Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven) LOV-2017-05-22-30

³ Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-1967-02-10

⁴ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2006-05-19-16